

Poznań, dnia 31 lipca 2018 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-Le.431.4.1.2018.6

Pani
Kinga Poniży
Kierownik
Ośrodka Wsparcia
ul. Gostyńska 52
64-000 Kościan

W dniach od 4 do 6 czerwca 2018 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, działając na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹ (zwanej dalej *ustawą o pomocy społecznej*), skontrolował kierowany przez Panią Ośrodek Wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zwany dalej *Ośrodkiem Wsparcia* lub określany skrótem *OW*). Przedmiotem kontroli była realizacja zadania polegającego na prowadzeniu i rozwoju infrastruktury środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi w okresie od 1 stycznia 2017 r. do dnia zakończenia kontroli. Ustalenia pokontrolne szczegółowo opisano w protokole, który został podpisany przez Panią, bez zastrzeżeń, w dniu 28 czerwca 2018 r.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Ośrodek Wsparcia jest jednostką organizacyjną Powiatu Kościańskiego utworzoną w 2006 r. Funkcjonowanie OW określają, zgodnie z § 4 ust. 1-3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy² (zwanym dalej *rozporządzeniem*): statut, regulamin organizacyjny, program działalności odrębnie dla osób przewlekłe psychicznie chorych oraz z głębokim i znacznym upośledzeniem umysłowym oraz plan pracy opracowany na każdy rok.

Zgodnie z treścią § 3 pkt 2 i 3 Regulaminu organizacyjnego „*Ośrodek Wsparcia jest ośrodkiem dziennego pobytu, przeznaczonym dla osób przewlekłe psychicznie chorych – typ A oraz dla osób upośledzonych umysłowo – typ B, w szczególności dla osób z głębokim i znacznym upośledzeniem umysłowym lub znacznym stopniem niepełnosprawności z tytułu choroby psychicznej (...). Celem Ośrodka Wsparcia jest podtrzymywanie i rozwijanie*

¹ tj. Dz. U. z 2017 r., poz.1769 ze zm.

² Dz. U. z 2010 r. Nr 238, poz. 1586 ze zm.

umiejętności samodzielnego życia osób w nim przebywających, podniesienie poziomu ich zaradności życiowej, sprawności psychofizycznej, przystosowanie do funkcjonowania społecznego w środowisku.”

OW przewidziany jest dla 20 osób co jest zgodne z § 5 ust. 1 rozporządzenia. W pierwszym dniu kontroli (tj. 4.06.2018 r.) w zajęciach uczestniczyło 18 osób. Wszyscy uczestnicy byli z Powiatu Kościańskiego. OW zgodnie z § 3 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia obejmuje wsparciem więcej niż jedną kategorię osób, tj. zarówno osoby przewlekłe psychicznie chore jak i upośledzone umysłowo.

Jak ustalono, Ośrodek Wsparcia jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu, świadczącą usługi przez 5 dni w tygodniu po 8 godzin dziennie, w tym przez 6 godzin są prowadzone zajęcia z uczestnikami, a pozostały czas przeznacza się na czynności porządkowe, przygotowanie do zajęć, uzupełnianie prowadzonej dokumentacji, a także zapewnienie opieki uczestnikom w trakcie dowożenia na zajęcia lub odwożenia po zajęciach, co jest zgodne z § 6 ust. 1 rozporządzenia.

Ośrodek Wsparcia świadczy usługi transportowe polegające na dowożeniu uczestników na zajęcia i odwożeniu ich do miejsca zamieszkania. Uczestnicy dowożeni są przez kierowcę zatrudnionego w OW. Ustalony harmonogram przywożenia i odwożenia uczestników pozwala każdemu z nich na uczestniczenie w prowadzonych zajęciach przez co najmniej 6 godzin dziennie, co jest zgodne z § 20 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Realizacją zadania Powiatu Kościańskiego w zakresie prowadzenia ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w dniach kontroli, zajmowało się 11 osób, w tym: Kierownik OW, 3 terapeutów, pracownik socjalny, psycholog, pielęgniarka, fizjoterapeuta, osoba łącząca pracę na stanowiskach opiekuna i kierowcy, główna księgowa oraz sprzątaczką. W zakresie kwalifikacji pracowników stwierdzono, że zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy, posiada Pani ponad trzyletni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Ponadto spełnia Pani wymagania określone dla osoby zajmującej stanowisko kierownika domu w § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia, tj. posiada Pani wykształcenie wyższe na kierunkach mających zastosowanie przy świadczeniu usług oraz ponad półroczne doświadczenie zawodowe polegające na realizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wymagania kwalifikacyjne określone w obowiązujących przepisach spełniają również wszyscy pozostali pracownicy OW, tj. osoby zatrudnione na stanowiskach terapeuty³, opiekuna⁴, pracownika socjalnego⁵ oraz główna księgowa⁶. Ponadto zatrudniony w OW psycholog posiada dyplom magistra psychologii oraz dodatkowo stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki. Fizjoterapeuta legitymuje się wykształceniem wyższym zawodowym na kierunku fizjoterapia oraz posiada dyplom masażysty, a pielęgniarka posiada dyplom w zawodzie i aktualne prawo wykonywania zawodu pielęgniarki. Wszyscy wyżej wymienieni pracownicy, zgodnie z § 11 ust. 1 rozporządzenia, spełniają wymagania w zakresie posiadania co najmniej półrocznego doświadczenia zawodowego polegającego na realizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Kierownik OW zawarła umowę zlecenie z lekarzem psychiatrą, w związku z czym uczestnicy Ośrodka Wsparcia mają możliwość kontaktu z lekarzem psychiatrą.

Pracownicy, którzy prowadzą z uczestnikami treningi umiejętności społecznych posiadają przeszkolenie i doświadczenie w zakresie: umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, kształtowania nawyków celowej aktywności oraz prowadzenia treningu zachowań społecznych. Powyższe jest zgodne z § 11 ust. 2 pkt 1-3 rozporządzenia.

W okresie objętym kontrolą zorganizowała Pani 5 szkoleń dla pracowników o tematyce związanej z funkcjonowaniem OW. Terminowość oraz zakres tematyczny zorganizowanych szkoleń jest zgodna z § 23 rozporządzenia.

Zarządzeniem nr 11/2017 Kierownika Ośrodka Wsparcia z dnia 5.12.2017 r. powołała Pani zespół wspierająco – aktywizujący, w skład którego wchodzi: Kierownik, pracownik socjalny, terapeuci, fizjoterapeuta, pielęgniarka, psycholog oraz opiekun.

Na podstawie powyższych informacji przyjęto, iż osoby zaangażowane w pracę z uczestnikami, objęte *Zarządzeniem* Kierownika OW wykonują pracę w łącznym wymiarze 7,5 etatu. Na podstawie tego obliczono, iż dla 20 uczestników (w tym 15 upośledzonych umysłowo, 3 psychicznie chorych oraz 2 chorych psychicznie i dodatkowo upośledzonych umysłowo), Ośrodek Wsparcia zapewnia wskaźnik zatrudnienia zespołu wspierająco –

³ załącznik nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936) tabela F pkt III, stanowiska pomocnicze i obsługi, poz. 26

⁴ załącznik nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936) tabela F pkt III, stanowiska pomocnicze i obsługi, poz. 60

⁵ art. 116 ust. 1, pkt 1-3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.)

⁶ art. 54 ust. 2 pkt 5 lit. a i b ustawy z dnia 13 października 2017 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077)

aktywizującego nie mniej niż 1 etat na 7 uczestników typu A i nie mniej niż 1 etat na 5 uczestników typu B, co jest zgodne z § 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia.

W zakresie oceny bazy lokalowej Ośrodka Wsparcia stwierdzono, że OW mieści się w parterowym budynku, bez poddasza i podpiwniczenia. Budynek ma 164,34 m² powierzchni użytkowej. Przeliczając podany metraż powierzchni użytkowej budynku na liczbę uczestników wynika, iż na jednego uczestnika przypada ponad 8 m² powierzchni użytkowej. Główne wejście do budynku pozbawione jest barier architektonicznych. Zaopatrzone jest w podjazd do wózków inwalidzkich. Wszystkie drzwi prowadzące do pomieszczeń znajdujących się w budynku są szerokie i umożliwiają swobodny wjazd wózkiem inwalidzkim. Na tyłach budynku zorganizowano teren zielony. Wejście/wyjście z ogrodu do budynku pozbawione jest barier architektonicznych. Powyższe jest zgodne z § 18 pkt 1-4 rozporządzenia.

Ośrodek Wsparcia posiada zaplecze terapeutyczne. W OW zorganizowano 2 pomieszczenia wielofunkcyjne z przeznaczeniem na prowadzenie działalności wspierającej, aktywizującej i rehabilitacyjnej, tj. salę rehabilitacyjną z elementami sali doświadczania świata oraz pracownię arteterapii, co jest zgodne z § 18 pkt 5 lit. b rozporządzenia. Rolę sali ogólnej, umożliwiającej spotkanie się uczestników zajęć i ich rodzin, pełni pracownia kulinarna – świetlica. Powyższe jest zgodne § 18 pkt 5 lit. a rozporządzenia.

Ośrodek Wsparcia, zgodnie z § 18 pkt 5 lit. c rozporządzenia, dysponuje pokojem do indywidualnego poradnictwa. W OW zorganizowano pokój wielofunkcyjny, tj. gabinet pielęgniarstwa, pracownika socjalnego oraz pracownię edukacyjno – terapeutyczną. Ponadto uczestnikom zapewniono wydzielone pomieszczenie kuchenne wyposażone w niezbędne urządzenia i sprzęt gospodarstwa domowego, które pełni rolę m.in. pracowni kulinarnej oraz równocześnie jest jadalnią uczestników. Powyższe jest zgodne z § 18 pkt 5 lit. d-e rozporządzenia.

W Ośrodku Wsparcia zorganizowano 2 pomieszczenia sanitarne, w tym jeden kompleks, składający się z części wspólnej wyposażonej m.in. w: umywalkę z lustrem i uchwytem oraz wydzielone pomieszczenia: jedno z prysznicem z uchwytem, przeznaczone dla sprawniejszych uczestników ze względu na próg w drzwiach, toaletę koedukacyjną z uchwytem oraz toaletę dla personelu. Druga toaleta oznakowana jako koedukacyjna, wyposażona jest m.in. w: prysznic z uchwytem, WC z uchwytem, umywalkę. Zapewnienie uczestnikom możliwości skorzystania z łazienki wyposażonej w natrysk, dostęp do 2 toalet

dla nie więcej niż 10 uczestników oraz zorganizowanie toalety dla personelu, stanowi o spełnianiu przez OW § 18 pkt 5 lit. f-g rozporządzenia.

Ośrodek Wsparcia wyposażono w sprzęty odpowiednie do realizacji zajęć wspierająco – aktywizujących, tj. w: żelazko, deskę do prasowania, pralkę automatyczną, suszarkę do prania, suszarkę do włosów, odkurzacz. Sprzęty muzyczne i TV-audio-video znajdują się w poszczególnych pracowniach, a sprzęt sportowo – rekreacyjny w sali rehabilitacyjnej. Uczestnicy mają także możliwość korzystania ze sprzętu komputerowego. Powyższe jest zgodne z § 18 pkt 6 lit. a-b rozporządzenia.

Zgodnie z art. 51a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Wsparcia świadczy usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego. Zajęcia w OW realizowane są w oparciu o plan roczny, który uwzględnia założenia indywidualnego planu wspierająco – aktywizującego. Na 2018 r. założono realizację m.in. treningu higienicznego, dbałości o wygląd zewnętrzny, czynności samoobsługowych, kulinarnego, sprawności manualnej, funkcji poznawczych, edukacyjnego oraz ekonomicznego.

Uczestnicy mają także możliwość korzystania z poradnictwa specjalistycznego, konsultacji lekarskich, uczestnictwa w spotkaniach okolicznościowych i integracyjnych. Plan pracy OW na rok bieżący zakłada także współpracę z rodziną oraz innymi organami administracji samorządowej i rządowej, instytucjami działającymi w obszarze udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym. Pracownicy Ośrodka Wsparcia, w celu zapewnienia integracji społecznej uczestników, współpracują, m.in. z rodzinami, opiekunami prawnymi, ośrodkami pomocy społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie, instytucjami kulturalno – rozrywkowymi oraz osobami i instytucjami działającymi na rzecz integracji społecznej uczestników. Powyższe jest zgodnie z § 21 pkt 1-9 rozporządzenia.

Dla każdego uczestnika prowadzone są Indywidualne plany postępowania wspierająco – aktywizującego (IPPW-A), które zakładają realizację założonych celów na okres czterech lub pięciu lat. IPPW-A realizowane są w porozumieniu z uczestnikiem lub jego opiekunem prawnym. W trakcie kontroli szczegółowej analizie poddano 4 IPPW-A. Wpisy w indywidualnej dokumentacji uczestników dokonywane były systematycznie, w wyczerpujący sposób. Pod IPPW-A podpisywali się: wyznaczony koordynator planu terapii, osoby realizujące Indywidualny plan, Kierownik OW oraz uczestnik lub jego opiekun. Ocena i weryfikacja IPPW-A odbywała się co najmniej raz na 6 miesięcy. Wpisy dotyczące

oceny i weryfikacji planów były adekwatne do założonych celów. Powyższe jest zgodne z § 13 ust. 1-3 rozporządzenia.

W zakresie prowadzonej przez Ośrodek Wsparcia dokumentacji ustalono, iż zgodnie z treścią § 24 ust. 1 i 2 rozporządzenia, w OW dla każdego uczestnika prowadzona jest dokumentacja zbiorcza oraz indywidualna. Pracownik socjalny dla każdego uczestnika prowadzi indywidualną dokumentację socjalną, na którą składają się m.in. decyzje kierujące do OW wydane przez PCPR w Kościanie, wywiady środowiskowe, opinie psychologa i innych specjalistów, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, postanowienia Sądu o ustanowieniu opiekuna prawnego dla wybranego uczestnika, decyzje ZUS/KRUS, notatki pracowników dotyczące aktywności uczestników, jego zachowań czy motywacji do udziału w zajęciach. Prowadzona w OW dokumentacja zbiorcza zawiera wszystkie informacje o uczestnikach określone w § 24 ust. 3 pkt 1 lit. a rozporządzenia.

Uczestnicy Ośrodka Wsparcia przebywają w nim na podstawie skierowań wydanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie, w większości przypadków, na podstawie decyzji wydanej na okres 5 lat. Ośrodek Wsparcia dla każdego z uczestników zaprowadził indywidualne dzienniki, w którym zespół wspierająco – aktywizujący dokumentuje swoją pracę z poszczególną osobą. Każdy dziennik opatrzone jest imieniem i nazwiskiem uczestnika, w środku odnotowano podstawowe dane o uczestniku: imię i nazwisko, datę urodzenia, imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego, adres zamieszkania, a następnie zapisano cele i formy terapii przyjęte do realizacji. W dalszej kolejności odnotowywane są zajęcia realizowane z poszczególną osobą w danym dniu. Wpisy w dziennikach dokonywane są systematycznie, opatrzone datą i podpisem osób prowadzących. Przy niektórych wpisach odnotowywane są także uwagi i oceny dotyczące zachowań uczestników. Powyższe jest zgodne z § 24 pkt 2 lit. a-e oraz § 24 ust. 5 rozporządzenia.

Ewidencję obecności uczestników w Ośrodku Wsparcia prowadzona jest zgodnie z § 24 ust. 3 pkt 1 lit. b rozporządzenia. Lista obecności zawiera imiona i nazwiska uczestników, dni miesiąca, w których odbywają się zajęcia oraz miejsce na zaznaczenie obecności lub nieobecności danego uczestnika na zajęciach. W Ośrodku Wsparcia, zgodnie z § 24 ust. 4 rozporządzenia, uczestnicy potwierdzają swoją obecność podpisem w ewidencji obecności (5 osób), a za 15 uczestników, którzy nie mają możliwości samodzielnego podpisania się, ich obecność na zajęciach potwierdza podpisem upoważniony pracownik.

Reasumując, w badanym okresie nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu Ośrodka Wsparcia w Kościanie. Biorąc pod uwagę powyższe, niniejszym odstępuję od wydania zaleceń pokontrolnych.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Monika Donke-Cieślewicz
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Dokument sporządziła Anna Grabarska - Łyskawka – starszy specjalista, data sporządzenia dokumentu: 30 sierpnia 2018 r.